

**29.mars 2020**

**4.søndag i fastetiden**

**En preken som ikke blir holdt**

**Sjur Isaksen**

*45 Mange av jødene som var kommet til Maria og hadde sett det Jesus gjorde, kom til tro på ham. 46 Men noen gikk til fariseerne og fortalte hva han hadde gjort. 47 Da kalte overprestene og fariseerne sammen Rådet, og de sa: «Hva skal vi gjøre? Dette mennesket gjør mange tegn. 48 Lar vi ham holde på slik, vil snart alle tro på ham. Så kommer romerne og tar både det hellige sted og folket vårt.» 49 En av dem, Kaifas, som var øversteprest det året, sa da: «Dere skjønner ingenting. 50 Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at ett menneske dør for folket, enn at hele folket går til grunne.» 51 Dette sa han ikke av seg selv, men fordi han var øversteprest det året, talte han profetisk om at Jesus skulle dø for folket. 52 Ja, han skulle ikke bare dø for folket, han skulle også samle til ett de Guds barn som er spredt omkring. 53 Fra denne dagen la de planer om å drepe ham. (Joh 11,45-53)*

### **Å gi sitt liv**

Det er ikke sikkert du har tenkt tanken, men *noen* har nok gjort det: Hva om det var mulig å samle all coronasmitte i hele verden og latt det ramme meg og bare meg? Slik at jeg døde hardt og brutalt av det, mens resten av jordens befolkning gikk fri? Jeg er ganske sikker på at mange av dere hadde vært villige til å si: Det er bedre at jeg dør, enn at halve verden lider.

Verdenshistorien gir mange eksempler på stedfortredende lidelse og død. Noen stiller seg i veien for et brutalt overfall. Noen beskytter et barn ved selv å la seg ramme. Noen tar på seg skylden for en forbrytelse andre har begått. Men selv om heltemot ofte har reddet mange og berørt enda flere, er det så langt ingen som har klart å beskytte en hel verden ved selv å gå i døden. Verden lar seg ikke fullt ut beskytte. Våre menneskelige grunnvilkår er sårbarhet og risiko. Det normale er at vi blir syke, at vi blir eldre, at vi dør. Det sensasjonelle er egentlig at vi varer så lenge som vi faktisk ofte gjør: 60 – 70 – 80 – 90 – 100 år.

Gud vedkjenner seg disse grunnleggende livsvilkårene. Gud sier ja til det menneskelige. Ikke nok med det, Gud går fullt og helt *inn i* det menneskelige,

utsetter seg for sårbarheten og risikoen og dør av det. På et kors, hardt og brutalt.

Det er dette korset vi nærmer oss når vi i dag tas med til Det høye råd i Jerusalem. Det høye råd var den øverste jødiske, nasjonale domstol på Jesu tid. Rådet hadde beslutningsmyndighet både i politiske og religiøse spørsmål. Rådet besto av 70 menn pluss øverstepresten som var Rådets leder. Dette året var det Kaifas som hadde denne rollen. Han skulle komme til å bli husket. At Jesus ble årsak til at Rådet ble sammenkalt, er et uttrykk for at Jesusbevegelsen begynte å få et så stort omfang at den truet det etablerte maktapparatet. Jesus var ikke lenger en harmløs og litt spesiell profet fra Nasaret. Han ble mer og mer en trussel mot de de som hadde makt. Han hadde visstnok til og med snakket om å rive ned tempelet i Jerusalem. Men mest av alt var byen i ubalanse fordi han hadde vekket den unge mannen Lasarus opp av graven i Betania. Da som nå var det allment akseptert at de som var døde, de var døde. Men Jesus fra Nasaret hadde rokket ved denne virkelighetsoppfatningen og mange jøder hadde selv sett den døde Lasarus komme ut av sin egen grav. Hendelsen hadde skapt uro fordi den hadde skapt tro. Jesus fra Nasaret var i ferd med å forrykke maktbalansen i det religiøse Israel.

Jesus framviser en så radikal barmhjertighet at den ikke er til å tåle. Kaifas på sin side er redd for å miste grepet på folket. Da sier han noe som er profetisk uten at han vet det selv. «Det er bedre at ett menneske dør for folket, enn at hele folket går til grunne» Kaifas gir en mulig løsning på tre problemer: Rådets problem, Guds problem og mitt problem.

- Rådets problem er at deres makt og autoritet er truet. Som makthavere hadde folkets ledere mange hensyn å ta. De måtte balansere mellom nasjonal og religiøs stolthet på den ene siden og forholdet til den romerske okkupasjonsmakten på den andre siden. Denne balansen var avhengig av at de hadde autoritet og tillitt i folket. Nå opplevde mange av rådsherrene at denne autoriteten var truet av Jesu virksomhet. Maktens svar på trusselen er å tilintetgjøre den.
- Guds problem er sorgen over folkets frafall og lidelse. Israels historie er en sammenhengende historie om gjentatte frafall og om Guds måte å møte dette frafallet på. Guds svar er ikke å tilintetgjøre synden og smerten, men å gå inn i den, selv smake den og forsone den. Gud plages

ikke av hevngjerrighet, men av barmhjertighet. Den barmhjertigheten er like radikal i dag som den gang i Jerusalem. Den barmhjertigheten gjelder deg.

- Mitt problem er at jeg har nok med meg selv. Tyngden av mitt liv er til syvende og sist ikke til å bære. Helt uavhengig av om jeg er smittet av Coronaviruset eller ikke: Jeg er smittet av egoismens ubarmhjertige og resistente virus. Jeg bærer et ansvar. Skal jeg ta min ansvarlighet på alvor er jeg fullstendig avhengig av en forsoner. Siden ingen andre enn Gud selv har en posisjon og en moralsk autoritet til skaffe til veie denne forsoningen, er det bare Gud jeg kan håpe på.

Jesus går mot korset, ikke for å utrydde alle virus og all sykdom fra nå av og til evig tid. Han går til korset fordi han har gått i nærkamp mot det onde. Det koster ham livet. For Rådet var Jesu død en arrogant maktdemonstrasjon. For Gud var Jesu død stedfortredende og selvhengivende kjærlighet. For meg var Jesu død nødvendig til frelse. Det er denne selvhengivende kjærligheten som gjør at jeg kan være trygg, midt i all fare. At jeg hører Gud til, både i liv og død.

Amen